

One2One cu Anca Grădinaru, 18 iulie 2024 – Invitat: Nadia Comăneci, multiplă campioană olimpică la gimnastică, câștigătoarea primei note de 10 în gimnastica olimpică

Anca Grădinaru: Bună dimineța, vă invităm astăzi la o ediție specială a interviurilor one2one – doamna Nadia Comăneci ne face onoarea de a ne fi oaspete înainte de Jocurile Olimpice de la Paris. Doamna Nadia Comăneci, bine ați venit la Europa Liberă!

Nadia Comăneci: Bine te-am găsit!

Anca Grădinaru: Suntem în sala în care gimnastele s-au pregătit pentru Olimpiada de la Paris. Pentru prima oară, echipa feminină de gimnastică artistică s-a calificat la Jocurile Olimpice, după 12 ani. Vă rog, pentru început, să ne spuneți cum apreciați dumneavoastră nivelul de pregătire și capacitatea gimnastelor de a ajunge în top.

Nadia Comăneci: Eram în țară pentru un eveniment al Comitetului Olimpic Român și, bineînțeles, știind că președintele CIO (Comitetul Internațional Olimpic – n.r.) va fi aici – un amic al meu mai vechi, domnul Tomas Bach – m-am gândit că, fiind în țară, este foarte indicat pentru mine să vin să le salut pe fete. Nu într-o vizită formală, ci informală. Și mă bucur că am reușit să să ne vedem, să ne îmbrățișăm, să le văd puțin, să le transmit un aer pozitiv pentru zilele pe care le au rămas până la Olimpiada de la Paris.

Anca Grădinaru: Dumneavoastră motivați generații întregi de gimnaste. Îndrăznesc să vă rog să ne spuneți măcar un sfat pe care l-ați dat fetelor.

Nadia Comăneci: Nu știu dacă m-am referit la vreun sfat anume, ci le-am întrebat dacă ele au întrebări pentru mine vizavi de pregătire, de emoții, de starea lor mentală – știind că am trecut și eu prin același lucru acum câțiva ani, să spun, și a fost o conversație foarte deschisă, pentru că ele au muncit foarte mult. Au un bagaj mare de gimnastică în rucsac, așa le spun eu, un bagaj mare de câțiva ani. Nu se duc să concureze în comparație cu celelalte, ci se duc să concureze, să-și arate ce pot ele să facă mai bine, să încerce de fiecare dată, să-și găsească un reper în care să se simtă ca acasă oriunde se deplasează, să-și ia ceva cu ele, să-și pună în cameră ceva care le aduce aminte că sunt acasă, să-și ia un reper în sală, care le face să înțeleagă că e un loc de familie, ca să nu intre într-o stare din asta generală de panică și anxietate, pentru că olimpiada vine la patru ani, și că nu trebuie să facă nimic mai mult decât ceea ce știu și au învățat. Nici mai mult, nici mai puțin.

Anca Grădinaru: Nici dumneavoastră nu vă uitați la competitori în timpul olimpiadelor?

Nadia Comăneci: Nu, nu trebuie să te uiți pentru că tu ai pregătite alte exerciții și nu are rost să te uiți la ce concurează ele, nu. Adică, să le admiri când ești într-o zi liberă, dar nu în același timp.

Anca Grădinaru: Sunt gimnaste în lotul olimpic al României care sunt pentru prima oară la Olimpiadă. Ce le-ați sfătui să facă după Jocurile Olimpice, indiferent de ce rezultate vor obține la Paris?

Nadia Comăneci: Să se bucure de faptul că au avut o șansă unică să facă parte dintr-o echipă olimpică. În primul rând, să se bucure la Olimpiadă de ceea ce au realizat, indiferent de succes.

Să știe că au muncit mult și că au avut, prin acest sport și prin dedicația lor de ani de zile, o șansă unică să facă ceva ce foarte puțini fac în această lume – că nu e foarte multă lume care face asemenea elemente și skill-uri și faptul că au posibilitatea să concureze în alte țări, să întâlnească alte gimnaste din alte țări, să-și creeze prietenii, relații de socializare pe care nu le-ai fi avut dacă nu ai fi avut această oportunitate să faci sport.

Anca Grădinaru: V-aș întreba în acest context, credeți că este sau nu relevant faptul că au fost cooptați, pentru prima oară, antrenori străini la lotul olimpic pentru rezultatele obținute până acum?

Nadia Comăneci: Nu necesar vizavi de rezultate, ci de un schimb de experiență, de comunicare. Se practică peste tot. Trebuie încercat și e bine și pentru fete, să primească câteodată un aer din altă parte. Vedeți ce merge, ce nu merge... este important să ne uităm la ce poate aduce fiecare, care este pozitiv.

Noi avem tendința, în această cultură românească, să picluim tot ce este negativ, cu aia începem. Deci, chiar dacă sunt cinci lucruri negative și două pozitive, noi pe cele negative le luăm prima dată. Nu e nimic perfect și nu știi ce se întâmplă dacă nu încerci. Și, dacă încerci și nu merge, faci altceva, nu? Dar de unde să știi? Trebuie să vedem, să rulăm.

Anca Grădinaru: Asta ați învățat în Statele Unite – această mentalitate?

Nadia Comăneci: Bine... s-a schimbat față de cum pe vremea noastră. Lumea nu gândea așa. Dar gimnastica este o familie, indiferent de faptul că locuiesc sau nu în alte țări. Este o comunitate, este o tradiție. Chiar dacă nu cunoști pe cineva personal, tot face parte din această familie a gimnasticii care trebuie susținută, trebuie încurajată, trebuie ajutată. Greșeli se fac și este în regulă să facem greșeli. Învățăm din greșeli.

Anca Grădinaru: Eu vă urmăresc de când eram mic copil și am observat că mergeți tot timpul la Jocurile Olimpice și sunteți de obicei alături de gimnastele din România. Vă întreb pe dumneavoastră personal: ce simțiți când intrați în sala în care au loc competițiile de gimnastică la Olimpiadă?

Nadia Comăneci: Mai mari emoții simt acum, când sunt spectator, pentru că, cunoscând pe fiecare sportiv individual, îmi aduc aminte: când concuram eu, eram eu pe bârnă. Și încercam să mă concentrez și să mă focusez pe ceea ce fac și să sprijin fetele din echipă. Da, să ne sprijinim una pe alta. Dar acum, când știu că ele au muncit la fel de mult și că asta este o oportunitate care vine la patru ani – Olimpiada vine la patru ani, nu este un Grand Slam care este în fiecare an – mă gândesc: sper să se descurce și să încerce să evite emoțiile pe care știu că le au și să învețe să navigheze și să se bucure de această posibilitate de a performa în fața unui public entuziast.

Anca Grădinaru: Dumneavoastră cum reușeați să vă stăpâniți emoțiile?

Nadia Comăneci: Ascultam muzică, mă gândeam acasă, îmi luam ceva care îmi amintea de acasă. Îmi găseam repere în sală, în sala de concurs, care erau similare cu repere pe care le aveam în sala de antrenament. Deci, trebuie să-ți găsești ceva cu care să te simți confortabil.

Anca Grădinaru: Sunt destule elemente în gimnastică care vă poartă numele. Le mai includ antrenorii, gimnastele în coreografiile lor, în exercițiile lor?

Nadia Comăneci: Da! Unul din ele nu îl includ prea des, pentru că este extrem de riscant și dificil. Este „saltul Comăneci de la paralele”, care s-a ridicat în valoare după atâția ani – este, cred, un element de valoare, care este dificil, este foarte riscant. Și știam și eu că este foarte riscant. Și cam atât. Cred că mai folosesc „poza Nadia” din când în când, prin exercițiu.

Anca Grădinaru: Cum vă așteptați dumneavoastră să arate Jocurile Olimpice de la Paris – la gimnastică mă refer, evident – fără echipa Rusiei, care nu poate participa din cauza războiului, și cu un lot al Statelor Unite în care foarte multe gimnaste sunt aproape de final de carieră?

Nadia Comăneci: În Statele Unite este o competiție foarte mare în cine face echipa. Din punctul meu de vedere, este un singur om care este stabil acolo, care este de neînlocuit, care este Simone Biles.

Nu știu dacă concurenții se gândesc cine vine, cine nu vine, cine participă, cine nu participă, pentru că exercițiul pe care trebuie să-l facă ei este identic, nu? Deci te duci și îți faci treaba.

America cu Simone Biles în echipa feminine... cam se știe ce se va întâmpla. În rest, totul este cam pe luat.

Echipa Franței, care a luat medalia de bronz la Mondiale anul trecut, îți dai seama ce se va întâmpla cu publicul când va intra echipa Franței și va fi o atmosferă fabuloasă.

Anca Grădinaru: Pentru că suntem la acest capitol, o ultimă întrebare despre Olimpiadă. V-aș întreba cum știți dumneavoastră că au depășit gimnastele din lotul olimpic al Statelor Unite acele traume și șocuri pe care le-au avut în ultimii ani? Ce a contat cel mai mult, ce le-a ajutat?

Nadia Comăneci: Învățăm anumite lucruri care sunt.... Deci, există o linie de comunicare, de civilizație, să spunem, lumea discută despre ce este în regulă și ce nu este în regulă să se întâmple. Toată lumea trebuie să se adapteze la această... nu e vorba de schimbare, este vorba de educare a societății și a expune anumite lucruri care sunt gri, să spunem.

Anca Grădinaru: Adică de a nu mai tolera atunci când un sportiv se plânge că a fost abuzat sexual.

Nadia Comăneci: Adică comunicarea trebuie să fie constructivă. Copiii trebuie să înțeleagă că antrenamentul și disciplina este *must*, este importantă. Adică felul de comunicare este puțin diferit, pentru că suntem la o altă gândire și altă societate și avem, ne așteptăm ca lumea să comunice așa.

Nu știam lucrurile astea cu 40 de ani [în urmă] și nu comparăm ce a fost sau ce n-a fost și cum a fost. Fiecare a făcut cât a putut de bine la momentul respectiv și să nu mai avem tendința să spunem: dacă lași, dacă dai vina pe cineva, trebuie să vii și cu o soluție, să spui ce trebuie să se facă, da? Deci înțelegerea, comunicarea, fetele trebuie să comunice și să spună aici simt aici, aici aș vrea așa, ce putem să facem.... adică e puțin diferit față de cum era pe vremea mea, dar nu e... dar nu spun că mă plâng, pentru că eu nu mă plâng.

Anca Grădinaru: Nu v-ați plâns niciodată.

Nadia Comăneci: Nu, nu mă plâng, pentru că mi se pare că, dacă... e bine să vorbești despre ceva și e bine să încerci să schimbi dacă ceva e în neregulă. Dar să tot te plângi, nu rezolvi nimic. Trebuie să faci ceva, nu?

Anca Grădinaru: Astfel se pot motiva sportivii de astăzi? Prin comunicare? Pentru că e altfel acum.

Nadia Comăneci: Prin comunicare. Și să înțeleagă de ce trebuie să facă asta și de ce trebuie să știe să practice sport. Nu vorbesc de copii care să practice sport de performanță. Sport, sport, mișcare, sport nu mai există.

Anca Grădinaru: Mergem un pic mai departe. România a avut la un moment dat peste 50 de medalii olimpice – la Los Angeles, în 1984. La ultimele două olimpiade, a reușit să câștige câte patru medalii.

Nadia Comăneci: Nici n-am numărat. E bine de știut.

Anca Grădinaru: De ce credeți că s-a ajuns aici în sportul românesc?

Nadia Comăneci: Pentru că nu mai există masa de bază, copiii care să facă sport, care să practice sport. Nu vorbesc de copii care să practice sport de performanță. Sport, sport, mișcare, sport nu mai există.

Anca Grădinaru: E o problemă de politică, de stat...

Nadia Comăneci: Este o problemă de educație și e o problemă de sprijin. E o problemă de suport. Este o problemă de creativitate să știi cum să faci ca să aduci copiii să facă mișcare. Copilul care face sport învață anumite lucruri importante pentru viață de care se va lăsa lovit când devine adult. Învață responsabilitate, învață... trebuie să ajung la timp, la ora 8:00, ca mă așteaptă colegii mei, trebuie să învețe ce înseamnă greșeala, să înțeleagă că în sport cădem de fiecare dată și ne ridicăm și mergem mai departe și iar cădem și ne ridicăm și mergem mai departe... Și viața este identică. Și toate lucrurile astea care sunt extrem de importante, pe care le înveți din sport.

Anca Grădinaru: România are pentru prima oară o strategie națională pentru sport. O are de anul trecut însă după un an, noi am filmat în țară, în multe locuri, am constatat că nu s-a schimbat mare lucru. Întrebarea ar fi: care credeți dumneavoastră că e primul pas care ar trebui făcut pentru a avea mai mult sport în școală, în societate, de performanță?

Nadia Comăneci: Întrebarea mea este de ce nu s-a schimbat, dacă s-a creat ceva, nu se continuă sau nu există continuitatea? Deci idei avem, creativitate avem, pentru că văd peste tot că noi suntem – cum să spun eu? – spargem gheața în multe lucruri și câștigăm olimpiadă de matematică, avem copii, generație cu intelect... E bine să avem sportivi de mare performanță, legende, care continuă această tradiție.

Lăsați copiii să facă sport! Uitați: posibilitățile...

Anca Grădinaru: ... să se implice și sportivii, spuneți?

Nadia Comăneci: ... nu neapărat. Prin ceea ce fac sportivii, ei demonstrează că, de fapt, ei au ajuns unde sunt prin ceea ce au făcut și [demonstrează] că sportul este important și să facă evenimente de tot felul, de de mișcare. Pașaport pentru sport.

Introduceți copiii la 15 sporturi, lăsați-i într-o sală de convenție, puneți puțin tenis, puțină gimnastică, ping-pong, atletism – și lăsați copiii să treacă prin toate barierele astea sau știu ce și

să vadă să înțeleagă bucuria de a practica sport.

Anca Grădinaru: România stă foarte prost cu infrastructura, iar strategia propune alocarea a măcar 1% din Produsul Intern Brut pentru sport. Nu se întâmplă încă asta.

Nadia Comăneci: Da. Păi și ce facem? Undeva trebuie să mișcăm ceva, nu?

Anca Grădinaru: Dacă nu?

Nadia Comăneci: După aia iar ne trezim, după 20 de ani, că suntem în același loc.

Anca Grădinaru: Clubul de la Onești încearcă de ceva vreme să strângă fonduri pentru renovarea facilităților de acolo, inclusiv a sălii de gimnastică. Am fost de curând la Onești – inclusiv la sala care vă poartă numele – și am aflat că nu există un muzeu Nadia Comăneci, deși vin turiști, inclusiv americani, să întrebe despre acest muzeu. Vă dezamăgește? Vă mâhnește în vreun fel sau nu vă stârnește asta nicio emoție.?

Nadia Comăneci: Pe care s-o aleg? Oneștiul este pentru mine o parte importantă a vieții mele, care, chiar și când nu voi mai fi, tot va fi acolo.

Și are o istorie a faptului că gimnastica românească a început tradiția la Onești. Orașul ar trebui să folosească această oportunitate și să creeze toate lucrurile astea ca să aducă public din afară pentru „Muzeul Nadia”, pentru „unde s-a antrenat Nadia”, pentru „unde este locul”... și se face *income fundrasing* (strângere de fonduri). Ei câștigă, sportul câștigă.

Dacă tot luăm ceea ce se întâmplă în Statele Unite și începem să copiem ce fac alții, de ce nu facem acest lucru? De ce nu creem această oportunitate, a unor locuri care sunt locuri istorice, mai ales că se sărbătorește la Onești pe 18 iulie, e zi liberă...

Adică e creativitate cu..., e o investiție mică care aduce buget și care aduce trafic într-un oraș care va rămâne istorie.

Anca Grădinaru: Am văzut la Onești câteva gentuțe, un mic rucsac pe care scrie „Bart & Nadia”.

Nadia Comăneci: Sunt de la mine.

Anca Grădinaru: Da, de la dumneavoastră. Înțeleg că faceți asta constant.

Nadia Comăneci: Da, în fiecare an.

Anca Grădinaru: Le trimiteți cadouri...

Nadia Comăneci: Le trimit cadouri, medalii, trimit costume, trimit *merchandising*. Deci ce spui tu, pentru că în State facem în fiecare an o competiție care se numește „Nadia Invitation”, unde creem aceste produse pe care le donăm celor care concurează și, de fiecare dată când este Cupa Nadia, trimit.

Anca Grădinaru: De ce faceți asta?

Nadia Comăneci: Pentru că îmi pasă.

Anca Grădinaru: Ultima întrebare: ce vă leagă cel mai mult și cel mai mult de România?

Nadia Comăneci: Familia. Locul unde am copilărit. Onești e locul unde am copilărit. România este, după cum vezi... – port, cu mare mândrie treningul românesc pe care îl vor avea fetele la competiție. Nu știu dacă poți să spui numele meu fără să spui România.

Anca Grădinaru: Doamna Nadia Comăneci, vă mulțumim foarte mult pentru acest interviu acordat pentru Europa Liberă România.

Aici se încheie o nouă ediție a interviurilor one2one. Vă așteptăm și la edițiile următoare. Până atunci, vă invit să urmăriți știrile și analizele de pe site-ul Europa Liberă și de pe conturile noastre sociale.